

In če tudi zemlji vse redilne snovi povrnemo, nikdar ni varno pese po več let zaporedoma na eno njivo saditi, kajti zaredi se v takem slučaju v zemlji toliko škodljivega mrčesa, da zemlja postane uže iz tega vzroka za več let nerodovitna.

Po Českem, Moravskem in po drugih deželah sadili so gospodarji peso po več let zaporedoma, in akoravno so zemljo z umetnimi gnojili dobro gnojili, vendar je kmalu jela pešati. Po natančnih preiskavah bilo je kmalu dognano, da so vzrok temu male živalice, ki se zelo hitro množé in od koreninic redé.

V ljubljanski okolici, posebno proti Št. Vidu, je pa zraven tega še jako plitva zemlja, v nekaterih krajih komaj dobro ped globoka, in vendar se pečajo še nekateri gospodarji s peso, kar je zelo nespametno, ker plitva zemlja še preje onemore in tudi veliko slabšo peso rodi, nego globoka prst.

Iz vsega tega razvidimo, da naj se le tisti kmetovalci s peso ukvarjajo, kateri imajo globoko ilovčasto ali laporasto prst ter pese ne sadé nikdar zaporedoma po več let, ampak še le vsako četrto leto, in naj zraven tega polje dobro gnojijo z guanom, pepelom, kompostom itd. Kdor ima plitvo zemljo, naj se s peso ne pečá.

Gospodarji, premislite dobro te besede, da se ne boste v kratkem kesali zaradi svoje lahkomišelnosti.

E. Kramar.

Prenaredba dednega nasledja pri kmetiskem posestvu.

C. k. ministerstvo za poljedelstvo pretresuje ravno zdaj za kmetiske posestnike važni predmet, namreč prenarodbo dednega nasledja. S to prenarodbo bi bila zagotovljena prihodnost kmetijstva in posestva bi bila zavarovana proti vedno večemu zadolženju. Akoravno to zadolževanje izvira uže iz starejšega časa, ter se je uže leta 1852. v akademiji znanosti povdarjalo, da je vsled dedno-naslednjega zakona, kateri vsem otrokom podeljuje enake pravice, v zvezi z olajšavo hipotekarnega kredita pri nakupih večina posestev uže takrat na polovico zadolžena bila. A to zadolževanje v zadnjih desetletjih tako silno raste, da bi bila reforma v tem obziru res na mestu.

Mnogi naši posestniki se zadolžé, ker morajo enake dele izplačati vsakemu rodbinskemu članu. Umrje posestnik in zapusti otroke, deli se zopet premoženje; nove dolgove mora zopet delati, kdor prevzame gospodarstvo in posestvo. Naravno je toraj, da, ker se prvi posestnik ni mogel iznebiti rodbinskega dolga, ga drugi tudi ne more poravnati, ker treba mu je visoke obresti plačevati od starega in novega dolga. Nasledki tacega od roda do roda rastočega rodbinskega dolga, kateremu se tudi najmarljivejši posestnik izogniti ne more, so lahko razvidni.

Ako se je po naključbi posestvo cenilo in po tej cenitvi delilo ob času, ko sta bila vrednost in kup malo viša, izplačati je moral posestnik tudi večé dedne dele; padla je pa pozneje vrednost in cena, ni mogel več obresti od dolga plačevati, še manj ga pa poravnati.

Po preiskavah statistične centralne komisije zadolžila so se od leta 1871. do 1879. posestva na novo za 457 milijonov gold.

Zanimivo in važno bi bilo početek teh dolgov vedeti in se prepričati, ali izrek mnogoizkušenege kmetijskega in političnega pisatelja Rodberta: da je večina dolgov na nepremičnem posestvu nastala vsled izpremene v gospodarstvu, tedaj vsled izplačevanjev dedšin in vsled nakupov, ne veljá tudi za Avstrijo.

Nasledki tega silnega zadolženja se kažejo posebno pri vedno se množéčih prodajah, katerih večina zadeva kmetiska posestva. Naslednje številke nam kažejo silno množéče se rubežni.

Zarubilo in prodalo se je:

1875. leta	4585	posestev za	9,451.391	gold.
1876. „	5577	„ „	12,270.272	„
1877. „	6948	„ „	15,686.159	„
1878. „	9123	„ „	18,698.548	„
1879. „	11 278	„ „	22,415.608	„

V petih letih se je tedaj število po rubežni prodanih posestev skoraj potrojilo. Če bo to še dalje trajalo, mora poginiti kmetiski srednji stan. To je tudi ministerstvo za poljedelstvo prisililo misliti na novi zakon. Uvesti zopet stari zakon, ne zadostuje, ker bi ne mogel ustaviti vedno večih dolgov. Pretehtujejo se v ministerstvu zaradi tega podobni tuji zakoni, in sicer hanoveransko dvorno pravo od 2. junija 1874. leta in načrt zakona o dedni pravici v Vestfalskem.

Oba hočeta zaprečiti delenje kmetiskih posestev med dediče in le enemu nasledniku posestvo izročiti; njemu pripada tudi več premoženja, kakor naši dedni zakoni določujejo.

C. k. ministerstvo za poljedelstvo je izdalo posebno knjižico o tej zadevi. Ta obsega tudi omenjeni zakon in načrt zakonov. Zraven je pa stavljenih več vprašanj tikajočih se priprav za ta novi silno potrebni zakon z željo, da bi strokovnjaki na-nje odgovorili.

Upajmo, da dobimo kmalu tak zakon, ker je jako potreben tudi za Kranjsko, posebno pa za Dolenjsko.

E. K.

Občni zbor kranjske kmetijske družbe

dne 23. novembra 1881.

(Dalje.)

Poročila in predlogi podružnic ali posameznih družbenih udov po §. 19. pravil.

Gospod družbeni prvosednik: Prihajamo sedaj do predlogov posameznih družbenih podružnic in do predlogov družbenih udov. Najprej ima kot poročevalec o podružnicah naše družbe ud centralnega odbora gosp. Murnik besedo.

Gospod Murnik: Centralni odbor kmetijske družbe prejel je od podružnic celo vrsto predlogov. Prečital jih bodem po vrsti in opomnim, da one vipavske podružnice bodo utemeljevali tu navzočni gospodje: vodja R. Dolenc, c. k. notar dr. Vok in posestnik Josip Bajec.

Vipavska podružnica nasvetuje, naj občni zbor kmetijske družbe sklene, da se vloží prošnja do c. k. kmetijskega ministerstva, da ono dovoli sadjerejskemu društvu v Vipavi po 400 gold. letne podpore, in to štiri leta. Ta predlog bode utemeljeval gosp. vodja Dolenc.

Gosp. vodja Dolenc: Slavni zbor! Predno spregovorim kaj o ravno navedenem predlogu, prosim, da mi slavni zbor dovoli, nekaj popraviti, kar se je po krivdi podružnice vipavske izpustilo. Slišali smo, da je občni zbor prisodil večim gospodom, kateri delajo za napredek kmetijstva v naši domovini, pohvalna pisma. Tudi vipavska podružnica je sklenila predlagati štiri gospode za to čast, ali prav odkritosrečno povem, vodstvo podružnice je zaradi drugih opravil opustilo poslati dotične predloge centralnemu odboru o pravem času. Prosim zatorej slavni zbor, da mi dovoli dotične gospode tū predlagati in prosim gospoda predsednika, da izvoli slavni zbor po glasovanji vprašati, ali mi je to dovoljeno.